

A Győri Ítéltábla ... **felperesnek** az Országos Bírósági Hivatal Jogi Képviseleti Osztály által képviselt **alperes ellen** kártérítés megfizetése iránt a Székesfehérvári Törvényszék előtt folyamatba tett perében Székesfehérvárott, 2017.évi április hó 28. napján 4.P.20.767/2015/41.sorszám alatt hozott ítélet ellen az alperes részéről 45.sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének megfellebbezett rendelkezését a per főtárgya tekintetében helybenhagyja.

Az elsőfokú ítéletnek az illeték viselésére vonatkozó rendelkezését mellőzi és a felperest kötelezi arra, hogy az illetéktügyben eljáró hatóság felhívására az állam javára fizessen meg 144.400 (egyszáznegyvennégyezer-négyszáz) forint kereseti illetéket. A fennmaradó 20.000 (húszezer) forint kereseti illeték az állam terhén marad.

A feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

A felperes módosított keresetében részben a régi Ptk.339.§. , 349.§. és a 84.§-a, illetve a Pp.2.§-ára, valamint a 2013.évi V.tv.6:519.§., 6:520.§., 2:52.§. és a 2:53.§-ára, valamint a 6:522.§. és a 6:527.§-ára alapítottnan összesen 2.500.000 forint kártérítés megfizetése iránt indított pert az alperes ellen.

Arra hivatkozott, hogy a végrehajtási eljárást felfüggesztő végzés ellen 2013.júliusában benyújtott fellebbezése során érdemi intézkedésre 2014. augusztusában került sor. A jegyzőkönyv kijavítási kérelmének elintézése is lényeges késedelemmel történt.

Az alperes a felperes keresetének az elutasítását kérte, arra hivatkozással, hogy a Pp.2.§./2/ és /3/ bekezdése kizárólag a peres eljárásban alkalmazható. Vitatta, hogy a felperes által állított mulasztások hátrányt okoztak volna számára.

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletében kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 200.000 forintot, ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Megállapította, hogy az illeték az állam terhén marad.

Ítéletének jogi indokolása szerint a perbeli jogvita elbírálására az 1959.évi IV.tv. 339.§./1/ bekezdése és a 349.§./1/ valamint /3/ bekezdése az irányadó.

Az alperesi bíróság elnökének 2014.szeptember 5.napján kelt levele alapján tényként állapította meg, hogy több mint egy év elteltével került sor a végrehajtási eljárást felfüggesztő végzés elleni fellebbezés másodfokú bíróságra történő felterjesztésére. Jelentős, több hónapos késedelemmel került elbírálásra a felperes 28.szám alatti jegyzőkönyv kijavítása iránt benyújtott 32.számú kérelme

is. A késedelmes intézkedésekre is csak azt követően került sor, hogy az alperesi bíróság elnöke intézkedett a mulasztás megszüntetése iránt.

Ezt követően vizsgálta, hogy a Ptk.339.§./1/ bekezdésében és 349.§-ában meghatározott általános és speciális feltételek fennállnak-e.

Kiemelte, hogy a Salgótarjáni Járásbíróság késedelme rendes jogorvoslattal nem volt elhárítható és az eljárás elhúzódása a felperesnek sérelmet okozott. Ezért álláspontja szerint a bírósági jogkörben okozott kártérítés általános és speciális feltételei fennállnak.

Elfogadta a felperes azon hivatkozását, hogy az eljárás elhúzódása a mindennapi életét, életvitelét megnehezítette. Álláspontja szerint külön bizonyítás nélkül elfogadható, hogy ez a felperes számára pszichés megterhelést jelentett, mivel a fellebbezés felterjesztésére, illetve a jegyzőkönyv kijavítására indokolatlanul több mint egy évig nem került sor. Ez pedig kellemetlen volt a felperes számára a munkahelyén, illetve a magánéletében is.

Az külön bizonyítás nélkül is elfogadható, hogy a késedelem miatt a felperes életminősége romlott. Ezért az elszenvedett sérelem orvoslására a sérelemmel arányosan 200.000 forint összegű nem vagyoni kártérítést állapított meg a régi Ptk.84.§./1/ bekezdés e./pontja alapján.

Hangsúlyozta, a felperes azt nem bizonyította, hogy a késedelemre kifejezetten a felperes személye miatt került sor. Az erre vonatkozó felperesi bizonyítási indítványokat elutasította, mivel ezekkel a fenti tényállítás nem igazolható, ezen túlmenően jelen per kereteit az meghaladná.

Az elsőfokú ítélet ellen az alperes fellebbezést nyújtott be, melyben kérte annak megváltoztatását és a felperes keresetének teljes elutasítását. Igényt tartott a tárgyaláson való megjelenéssel felmerült útiköltségének megfizetésére is.

A fellebbezésének indokolása szerint a felperes keresete sem a Pp.2.§./3/ bekezdése, sem az rPtk.349.§-a alapján nem alapos.

Kiemelte, hogy a Pp.2.§./3/ bekezdésére alapítva kizárólag polgári peres eljárással és olyan nem peres eljárással összefüggésben lehet számon kérni a Pp.2.§./1/ bekezdése szerinti jogelveket, amelyekben a bíróság az ellenérdekű felek polgári jogi jogvitájáról dönt.

A végrehajtási eljárás nemperes eljárás, ezért a Pp.2.§./3/ bekezdése nem alkalmazható.

Kiemelte, hogy az elsőfokú bíróság az indokolási kötelezettségét megszegte, nem indokolta meg, hogy a Pp.2.§./2/ és /3/ bekezdésében foglaltakat milyen alapon találta alkalmazhatónak a nem peres eljárásban.

A Pp.2.§./3/ bekezdése értelmében az egész eljárás időtartamát kell vizsgálni annak megítélésekor, hogy a felperesnek az ésszerű határidőn belüli befejezéshez való joga sérült-e. Önmagában az eljárási határidő be nem tartása az alperes felelősségét nem alapozza meg.

Hangsúlyozta, nem alapos a kereset az rPtk.339.§./1/ és a 349.§./1/ és /3/ bekezdése szerint sem.

Hivatkozott arra, miszerint vizsgálni kell, hogy a bírósági jogkörben okozott kártérítés általános és különös feltételei fennállnak-e. Leszögezte, a jogalkalmazó szervek felelősségét csak kirívóan súlyos jogalkalmazási, jogértelmezési tévedés alapozhatja meg. A kártérítési felelősség

megállapítására a téves jogalkalmazás általában nem szolgálhat alapul. Eerre csak akkor kerülhet sor, ha a jogszabály rendelkezése teljesen és nyilvánvalóan egyértelmű, a tényállítás és a döntés pedig nem mérlegelés eredménye.

Változatlanul azt állította, hogy a végrehajtási eljárásban az alperes terhére kártérítési felelősséget megalapozó eljárási szabálysértés nem történt.

Hangsúlyozta, az elsőfokú bíróság jogsértően mellőzte a kártérítés törvényi feltételeinek, valamint a teljes eljárás időtartamának vizsgálatát.

A felperes a Pp.164.§./1/ bekezdésében előírt bizonyítási kötelezettségének sem tett eleget és nem bizonyította azon tényállítását, hogy a késedelem miatt az életminősége romlott. Ezen tény az elsőfokú bíróság alaptalanul fogadta el.

A felperes az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte annak helyes indokai alapján.

Vitatta az alperes azon álláspontját, hogy a perbeli jogvita eldöntésénél a Pp.2.§-a nem alkalmazható.

Hangsúlyozta, hogy a Vht.9.§-a, illetve 224.§./1/ bekezdése értelmében a polgári peres eljárás rendelkezései irányadóak többek között a végrehajtás során hozott bírósági határozatok kijavítása és a jogorvoslatokkal összefüggő egyéb eljárási kérdésekre.

A Pp. eljárásrendje szerint felterjesztendő fellebbezés esetében érvényesülnie kell a tisztességes eljárás és az ésszerű időtartamra vonatkozó Pp.2.§./1/ bekezdése szerinti előírásoknak. Nincs tehát törvényen kívüli állapot. Ugyanez vonatkozik a bírósági jegyzőkönyvek kijavítására, illetve kiegészítésére (Pp.224. és 225.§.).

Kiemelte, hogy bizonyítási kötelezettségének eleget tett, és egyértelműen megállapítható, hogy a releváns eljárási határidőket az alperes a nemperes eljárásban nem tartotta be. Ez pedig számára anyagi erkölcsi és egészségi sérelmet jelentett.

Az elsőfokú ítéletnek a keresetet részben elutasító rendelkezését a felek fellebbezéssel nem támadták, az a Pp.228.§. /4/ bekezdése értelmében jogerőre emelkedett. Az ítéletábla a másodfokú eljárás során a Pp.253.§./3/ bekezdése alapján kizárólag a fellebbezési kérelem és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között vizsgálta felül az elsőfokú ítéletet.

Az elsőfokú bíróság az eljárás adatait a Pp.206.§-ában foglalt elveknek megfelelően értékelve megalapozott tényállást állapított meg, az ebből levont érdemi döntésének helyességét az ítéletábla az alábbi, eltérő jogi indokolással osztotta.

Előjáróban rámutat az ítéletábla, hogy a felperes keresetében részben a Pp.2.§-a, részben a Ptk.339.§., 349.§. és a 84.§. alapján érvényesítette igényét.

A Ptk.339.§-a, a 349.§. és a Ptk.84.§-ai alapján előterjesztett kártérítési igénye a felperesnek nem alapos, mert polgári perben az eljáró bíróság eljárási szabálysértése a fél személyhez fűződő joga - ezen belül emberi méltósága - megsértésének a megállapítására és kártérítés megítélésére csak akkor ad alapot, ha az eljárási szabálysértést a bíróság a fél személyiségének lényegét alkotó tulajdonság miatt követte el (BH.2008.12.).

A felperes ugyan állította, hogy ezen eljárási szabálysértésekre - az eljárási határidők jelentős túllépésére - arra tekintettel került sor, hogy a felesége bíró. Ezért a személye elleni támadás volt az eljárási szabálysértés célja. Ezt azonban nem bizonyította, és az általa felajánlott bizonyítás - az ügyintézők tanukénti kihallgatása és statisztika készítése járási, megyei, sőt országos körben - erre nem is lett volna alkalmas.

Ugyanakkor az ítéletábra a felperes keresetét, amelyet a Pp.2.§-a alapján terjesztett elő, alaposnak ítélte.

A perben nem volt vitás, hogy a felperes által hivatkozott eljárás 2013.évben indult, tehát 2014.március 15-e előtt. A jogalkotásról szóló 2010.évi CXXX.tv.15.§./2/ bekezdés a./pontja alapján a jogszabályi rendelkezést a hatálya alatt keletkezett tényekre és jogviszonyokra a jogszabály hatályvesztését követően is alkalmazni kell.

A felperes által állított alapjogi sérelmet megalapozó jogviszony 2013.januárjában jött létre, ezért az akkor hatályos Pp.2.§./3/ bekezdésében foglalt rendelkezést kell alkalmazni.

Az irányadó tényállás szerint a felperes 2013.július 25-én a végrehajtási eljárásban a végrehajtást felfüggesztő végzés ellen fellebbezéssel élt, és ezen a napon jegyzőkönyv kijavítása iránti kérelmet is előterjesztett. 2014.szeptember 5-én kelt az alperes törvényszék elnökének a felperes panaszát kivizsgáló levele, amely a fentieket tényként rögzíti. Az is megállapítást nyert, hogy a két beadvány elintézésére a panasz elbírálásának időpontjáig nem került sor.

Az állított jogsértés idején hatályos Pp.2.§./2/ bekezdése kimondja, a bíróságnak az a feladata, hogy - összhangban az 1.§-ban foglaltakkal - a feleknek a jogviták elbírálásához, a perek tisztességes lefolytatásához és ésszerű időn belül történő befejezéshez való jogát érvényesítse. A /3/ bekezdése értelmében az /1/ bekezdésben foglaltak teljesítésének elmulasztása esetén a fél - az alapvető jogait ért sérelemre hivatkozással - méltányos elégtételt biztosító kártérítésre tarthat igényt, feltéve, hogy a sérelem a jogorvoslati eljárásban nem orvosolható. A kártérítés megállapítását nem zárja ki, ha a bíróság nevében eljáró személynek az okozott jogsérelem közvetlenül nem volt felróható.

A per tisztességes lefolytatásához való jog a bírósággal szemben azt a követelményt támasztja, hogy az eljárás vezetése a Pp. előírásainak megfelelően történjen.

A tisztességes eljáráshoz való jog, mint a bírósági eljárás alkotmányos garanciája, alapvetően a bíróság eljárását meghatározó törvényi rendelkezések, az ott felsorolt alapelvek és az esélyegyenlőség érvényesülése szempontjából vizsgálándó, célja az, hogy az ügyfél „ügyféljogaiban” ne szenvedjen hátrányt (BDT.2009. 1976.).

A tisztességes eljáráshoz való jog nem személyiségi jog, mert itt a védendő érték nem közvetlenül az emberi személyiségből fakad.

A tisztességes eljáráshoz való jog esetében az állam intézményvédelmi kötelezettségei a hangsúlyosak, amelyben az fejeződik ki, hogy az állam nyújtson garanciákat általában véve az állami közreműködés mellett zajló eljárások megfelelő funkciójú megvalósulásának érdekében (BDT.2015. 3337.).

Az Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény hatályba lépése előtt kifejtett értelmezése szerint a „tisztességes eljárás” (fair trial) követelménye magába foglalja a bírósággal és az eljárással szemben megkövetelt tulajdonságokat („igazságos tárgyalás”), és egyben biztosítja az eljárási garanciák teljesedését. A fair trial olyan minőség, amelyet az eljárás egészének és körülményeinek figyelembe vételével lehet csupán megítélni. Ezért egyes részletek hiánya ellenére, éppúgy mint az összes részletszabály betartása dacára lehet az eljárás „méltánytalan” vagy „igazságtalan” avagy „nem tisztességes” (6/1998/III.11./AB határozat). Mivel az Alaptörvény Szabadság és felelősség fejezet XXVIII.cikk 1.bekezdése a korábban hatályos Alkotmánnyal azonos módon előírja a tisztességes eljárás követelményét, az elv fenti értelmezését ma is irányadónak tekinthetjük.

A tisztességes eljárás fogalmába tehát beletartozik többek között az esélyegyenlőség biztosítása a felek részére, valamint a jog a törvényesen felállított, független és pártatlan bírósághoz, az ügyek ésszerű időn belüli elbírálásához, a tárgyalás igazságosságához.

Az ítéletábra kiemeli, hogy a Pp.2.§-a nem zárja ki az igény érvényesíthetőségét a nemperes eljárásokra, hiszen azok az okok, amely a felelősség bevezetését indokolták, fennállnak pl. a végrehajtási eljárásban is. Az ésszerű időtartam és a tisztességes eljárás vizsgálata során nyilvánvalóan ezen eljárási szabályokat, illetve ezen eljárások időtartamát, tisztességességét kell vizsgálni.

Ennek tükrében vizsgálta a fenti tényállás alapján a felperes Pp.2.§./3/ bekezdése szerint előterjesztett keresetét az ítéletábra.

A végrehajtás felfüggesztése tárgyában hozott végzés elleni fellebbezés során követendő eljárásra a Vht.224.§. /1/ bekezdése tartalmaz rendelkezést. E szerint a végrehajtási eljárásban a jogorvoslatokkal összefüggő eljárási kérdésekre a Pp. rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni. A Pp.257.§./1/ bekezdése előírja, hogy a végzés elleni fellebbezést a fellebbező fél ellenfelének észrevételezésre kell kiadni azzal, hogy 8 napon belül van helye észrevételek előterjesztésének. E határidő letelte után az elsőfokú bíróság az iratokat - az esetleg benyújtott észrevételekkel együtt - felterjeszti a másodfokú bíróságra. Erre a felterjesztésre azonban csak az igazgatási vezetői intézkedést követően, 1 évet meghaladóan került sor. Ez olyan inaktív időszak volt, amely nyilvánvalóan sérti a felperesnek a tisztességes eljáráshoz való jogát. Az alperes inaktivitása a processzualis igazság elvét és a jogorvoslatihoz való jogot is megsértette.

A jegyzőkönyv kijavítása, kiegészítése tárgyában a Pp.118.§./5/ bekezdése tartalmaz rendelkezést. A felek ilyen tartalmú kérelmének előterjesztésére 15 napos határidőt biztosít. E kérelem tárgyában 1 évet meghaladó bírósági intézkedés - akár a kérelem elutasítása, akár annak való helytadás - az eljáró bíróság részéről olyan magatartás, amely sérti a tisztességes eljáráshoz való jogot.

Az ítéletábra álláspontja szerint az elsőfokú bíróság által megállapított 200.000 forint összegű, méltányos elégtételt biztosító kártérítés alkalmas a felperest ért alapjogi sérelem kompenzálására.

Mindezen indokok alapján az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp.253.§./2/ bekezdése alapján a per főtárgya tekintetében helybenhagyta.

Az ítéletábra a Pp.253.§./3/ bekezdése alapján hivatalból észlelte, hogy az elsőfokú bíróság a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán feljegyzett kereseti illeték összegéről tévesen rendelkezett.

Az elsőfokú eljárásban 164.400 forint kereseti illeték került feljegyzésre. A felperes igénye 2.500.000 forint összegű kártérítés volt, ami az ítéletábra megítélése szerint is - egyezően az elsőfokú bíróság álláspontjával - eltúlzottnak minősül. Ezért a Pp.81.§./1/ bekezdése, és a 6/1986/VI.26./IM. rendelet 13.§./2/ bekezdése értelmében az elutasított rész tekintetében a feljegyzett 144.400 forint kereseti illetéket a felperes köteles megfizetni, az Itv.62.§./2/ bekezdése nem alkalmazható. A fennmaradó 20.000 forint kereseti illetéket az alperes személyes illetékmentessége folytán (Itv.5.§./1/ bekezdés c./pontja, 4.§./1/ bekezdése) az állam viseli.

A másodfokú eljárásban az alperes pervesztes lett, ezért az ítéletábra a perköltségben történő határozathozatalt mellőzte, figyelemmel arra, hogy a felperesnek a másodfokú eljárás tekintetében költsége nem merült fel.

A feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket a Pp.78.§./1/ bekezdése és az Itv.4.§./1/ bekezdése értelmében az állam viseli.

ő, 2017.november 16.

Dr.Havasiné dr.Orbán Mária sk.
a tanács elnöke

Dr.Vass Mária sk.
előadó bíró

Dr.Mészáros Zsolt sk.
bíró

A kiadmány hitelül:

kiadó